

Перший моніторинговий звіт (південна частина України:
Автономна Республіка Крим, Херсонська, Миколаївська,
Одеська та Запорізька області)
Фінансується Європейським Союзом

Висвітлення теми ВПО в українських ЗМІ (південна частина України)

Листопад 2015

Підготовлено
Асоціацією
Спільний простір (Україна)
і MEMO 98 (Словаччина)

Thomson Foundation
+44 20 3440 2440
46 Chancery Lane
London WC2A 1JE

thomsonfoundation.org

1. ВСТУП

Даний звіт є першим з низки моніторингових звітів, які буде опубліковано в рамках проекту «Голос місцевих ЗМІ: професійні стандарти та етичні норми у висвітленні конфліктів», що реалізується Фондом Томсон (Thompson Foundation), Європейським центром журналістики (European Journalism Centre), Асоціацією «Спільний простір», МЕМО 98 та Міжнародним інститутом регіональної преси та інформації за підтримки Європейського Союзу.

Головна мета проекту – ослаблення потенційних джерел соціальної напруги через збалансоване висвітлення подій у регіональних ЗМІ, зокрема сприяючи зменшенню соціальної напруги між внутрішньо переміщеними особами (ВПО) та громадами, які їх приймають. Цього буде досягнуто шляхом підвищення рівня неупередженості та якості контенту, а також через покращення співпраці між ЗМІ в Україні, так і за її межами.

Проект передбачає розвиток спроможності своєчасно запобігати провокаціям з боку ЗМІ при висвітленні подій, пов'язаних із конфліктом, за допомогою ретельного моніторингу та оцінки роботи ЗМІ, включаючи висвітлення виборів регіональними ЗМІ, що беруть участь у проекті. Асоціація «Спільний простір» та МЕМО 98 спільно створили методологію моніторингу представлення внутрішньо-переміщених осіб у ЗМІ та у ході тренінгів, що пройшли у Києві Львові, Харкові, Дніпропетровську та Одесі, підготували 65 регіональних спеціалістів з моніторингу ЗМІ для проведення якісного та кількісного аналізу представлення у регіональних ЗМІ вищезазначеної теми.

Упродовж 2015-2016 років загалом буде оприлюднено 24 моніторингові звіти щодо висвітлення тематики ВПО в місцевих ЗМІ України: регіональні, порівняльні міжрегіональні, порівняльні за періодами моніторингу та підсумковий.

З 1 по 23 жовтня 2015р. команда спеціалістів із моніторингу провела першу хвилю медіа-дослідження, звертаючи особливу увагу на те, як тематика ВПО висвітлюється напередодні місцевих виборів 25 жовтня. До вибірки увійшло 207 ЗМІ, що підлягали моніторингу (51 телеканал, 65 друкованих ЗМІ та 91 онлайн-ресурс), з 24-х областей України, які було об'єднано у 4-ри регіони:

- ★ Схід (Донецчина, Луганщина, Харківщина);
- ★ Північ-Центр (Сумщина, Чернігівщина, Житомирщина, Вінниччина, Дніпропетровщина, Кіровоградщина, Полтавщина, Черкащина);
- ★ Південь (Одещина, Херсонщина, Запоріжжя, Миколаївщина, Кримський півострів);
- ★ Захід (Волинь, Закарпаття, Івано-Франківщина, Львівщина, Рівненщина, Тернопільщина, Хмельниччина, Чернівецьщина).

Вибірка ЗМІ, що стали суб'єктами моніторингу у південних областях України, була достатньо репрезентативною і представляла 36 засобів масової інформації цього регіону.

У лютому 2014 р. російські війська без знаків належності до певних озброєних сил увійшли на територію Автономної Республіки Крим, і у результаті наступних подій та за результатами референдуму, що відбувся 16 березня, і який не було визнано міжнародною спільнотою та не схвалено рекомендаційною резолюцією Генеральної Асамблеї ООН про підтвердження «територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів», Російська Федерація та Республіка Крим 18 травня підписали Угоду про Приєднання, ратифіковану Радою Російської Федерації.

Внаслідок цього у лютому – березні 2014р. новий уряд Криму, який не визнано міжнародно, і який вважається офіційним Києвом окупаційним, зобов'язав ЗМІ Автономної Республіки Крим перереєструватися згідно з законодавством Російської Федерації. Проте незалежним ЗМІ у багатьох випадках було відмовлено у поновленні ліцензії.

Як результат, частина ЗМІ була вимушена залишити півострів, такі як онлайн-ресурс «Центр журналістських розслідувань», «Події в Криму», «Black Sea News», Чорноморська ТРК¹. Крім цього, через те, що їм було відмовлено в поновленні ліцензії або перереєстрації, наступні ЗМІ припинили трансляцію з 1 квітня 2015р.: телеканал канал АТР, який був єдиним каналом кримських татар в світі, «Лялі ТБ» – дитячий канал, та радіостанція «Майдан». Також припинили свою діяльність газети «Авдет», «Крим» та новинне агентство QNA.

У березні 2014р. загально національне «Радіо Свобода» запустило пов'язаний із Кримом мультимедійний проект: «Крим. Реалії», до якого пізніше приєдналася програма ТБ з аналогічною назвою. Однак, як повідомила кореспондент радіостанції у Криму Лілі Буджурова, онлайн-видання радіо і телестанції потрапило до чорного списку медіа-ресурсів, журналістам яких заборонено висвітлювати громад-

ські події. Як повідомляють зазначені телеканал АТР, новинне агентство QNA² та «15 хвилин», всі онлайн-ресурси радіостанції отримали статус «non-grata».

У результаті деякі незалежні медіа залишили територію півострова і продовжують свою роботу в континентальній частині України. Серед них відносно нове новинне агентство «Голос Криму». Таким чином, разом із терміном «внутрішньо переміщені особи» з'явилася нова категорія «внутрішньо переміщені медіа».

2. КОРОТКИЙ ЗМІСТ

★ ЗМІ в південних областях належать до таких, які висвітлювали тему ВПО доволі обмежено і поверхово, переважно у контексті інших тем і проблем.

★ Тематика ВПО презентувалася часто пасивно, у контексті інших проблем. Це наводить на думку, що ЗМІ вважають цю тему досить маргіальною, не без потенціалу розвитку і більш глибокої дискусії в суспільстві.

★ Випадки зневажливих коментарів були нечастими, але моніторинг усе ж їх виявив. Такий підхід був помітним у деяких ЗМІ на Запоріжжі.

★ Моніторинг виявив низку повідомлень, яким бракувало спектру точок зору, що є одним із головних стандартів журналістики. Це супроводжувалося недостатністю джерел, проблемами з термінологією (ВПО, біженці) та майже відсутнім аналізом.

★ Разом із цим було багато випадків, коли ЗМІ не презентували позицію самих ВПО. Такий підхід часто спостерігався у репортажах про органи влади, коли проблеми представлялися з точки зору влади без балансування поглядами самих ВПО.

★ Незважаючи на це, ЗМІ південного регіону надали аудиторії повноцінний опис стосовно схем грантової допомоги Україні від ЄС, націленої на ВПО, що допомогло зрозуміти проблему і її наслідки.

★ Якісне інформування було рідкісним, однак деякі ЗМІ, такі як обласні державні теле- та радіостанції у Миколаєві продемонстрували добрий приклад олюднення історій у своїх репортажах. Окрім цього цей канал разом з одеським ресурсом www.gerogter.com.ua також пропонував своїй аудиторії деяку дослідницьку інформацію.

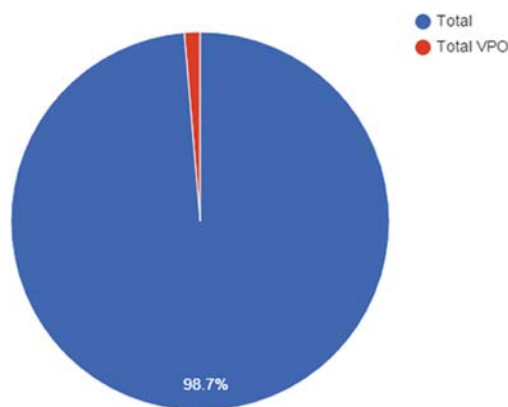
Поряд із терміном «внутрішньо переміщені особи» з'явилася нова категорія «внутрішньо переміщені медіа».

3. КІЛЬКІСНИЙ АНАЛІЗ

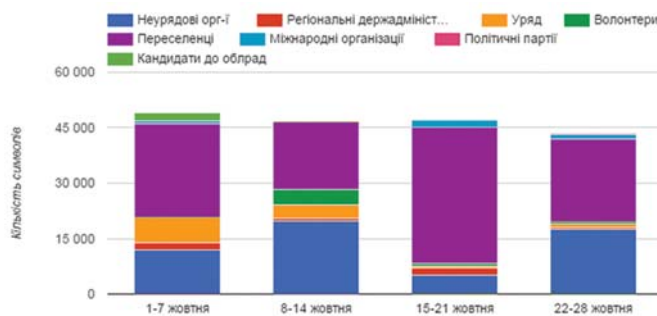
Вибірка ЗМІ південних областей України, що стали об'єктами моніторингу, була представлена 36 найпопулярнішими та найрейтинговішими медіа цього регіону, розподіленими таким чином:

- ★ 11 місцевих телестанцій: одна державна і одна або дві приватні канали від кожної області;
- ★ 11 газет: принаймні одна державної форми власності та декілька великих приватних від кожної області;
- ★ 14 онлайн-ресурсів – веб-сайти новин, які мають найбільшу кількість відвідувань від кожної області.

Результати моніторингу показали, що тема ВПО не приваблювала особливої уваги ЗМІ під час місцевих виборів (частка наданого ефірного часу і простору варіюється від 1,3% на досліджених каналах ТБ до 0,5% у друкованих ЗМІ).

Діаграма 1. Частка висвітлення тематики ВПО від загального новинного контенту по всіх телевізійних каналах, що підлягали моніторингу, впродовж першого періоду моніторингу (1-23 жовтня 2015 р.)

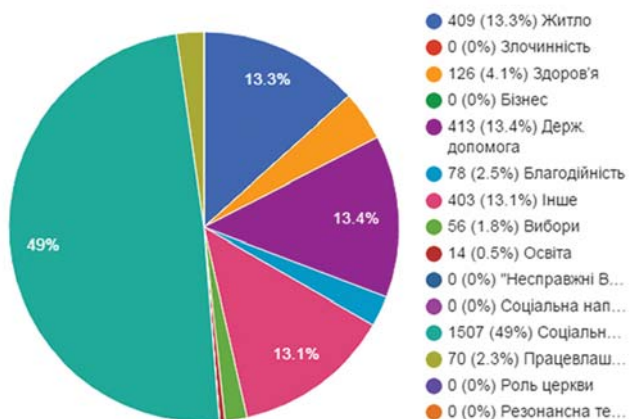
Діаграма 2. Частка публікацій в рамках тематики ВПО від загального контенту у ЗМІ Півдня, що підлягала моніторингу, впродовж першого періоду моніторингу, щотижневий зріз.

3.1. ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Телевізійні канали, що підлягали моніторингу, напередодні місцевих виборів виділили біля 58 хвилин (3,525 секунд) свого ефірного часу висвітленню проблем ВПО. Це склало 1,3% від загальних 68 годин (246,127 секунд) новинного контенту, що становить 2,5 хвилин на день по всіх досліджених телевізійних каналах, або 14 секунд на один канал на день.

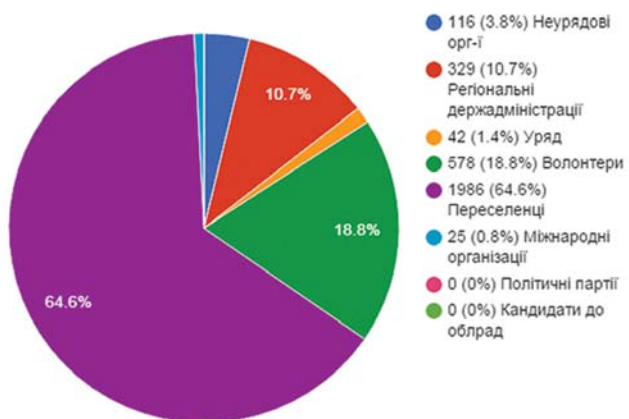
Найактивніше були представлені такі теми, як соціальна адаптація переселенців та життя в громаді (49% від загального обсягу тематики ВПО); житло (13,3%) та державна допомога (13,4%).

>>

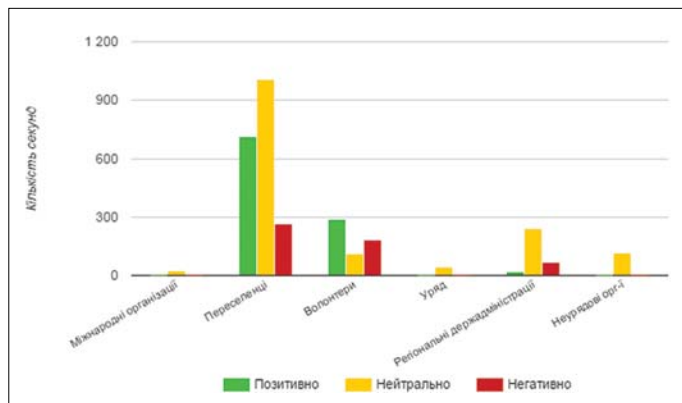
Діаграма 3. Частка висвітлення різних тем в рамках тематики ВПО по всіх телевізійних каналах, що підлягали моніторингу.

Що стосується суб'єктів моніторингу, найактивніше у рамках загальної тематики ВПО були представлені репортажі про самих ВПО (64,6% загального обсягу тематики ВПО); про волонтерів (18,8%) та обласні державні адміністрації (10,7%).

Діаграма 4. Частка висвітлення різних суб'єктів у рамках тематики ВПО від загального об'єму трансляції по всіх телевізійних каналах, що підлягали моніторингу.

Щодо тональності, ВПО було представлено у переважно нейтральний та позитивний спосіб. Тим часом відмічено і частку негативної інформації (в абсолютних показниках вона була найбільшою серед всіх досліджених суб'єктів), пропорційно волонтери отримали навіть іще негативніше висвітлення. Щодо решти суб'єктів превалював нейтральний тон.

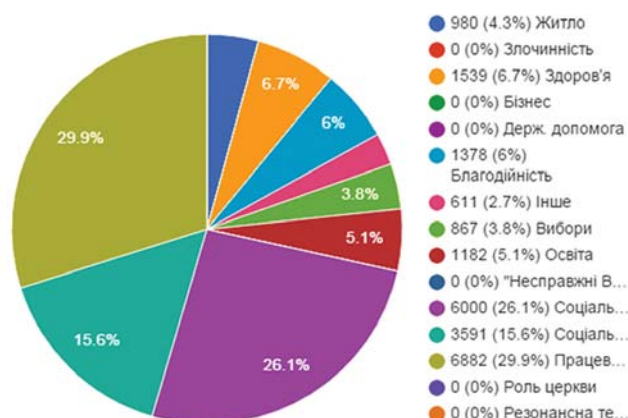

Діаграма 5. Дані про емоційний відтінок, з яким презентувалися зазначені теми, в рамках загальної тематики ВПО на всіх телеканалах-об'єктах моніторингу.

3.2 ПРЕСА

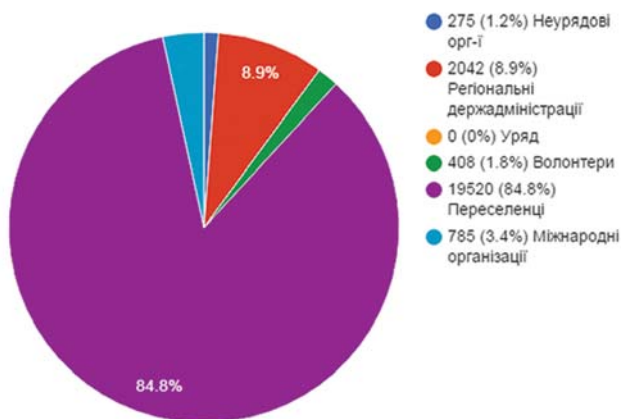
Місцеві газети, де проводилося дослідження, продемонстрували в своїх передвиборчих виданнях байдужість щодо тематики ВПО, оскільки ця проблема зайняла лише 0,5 відсотка їх загального обсягу інформаційно-аналітичного контенту.

Найактивніше були представлені такі теми, як працевлаштування (29,9% від загального обсягу тематики ВПО), соціальне напруження (26,1%), соціальна адаптація і життя у громадах (15,6%), а також здоров'я (6,7%), благодійність (6%), освіта (5,1%), житло (4,3%).

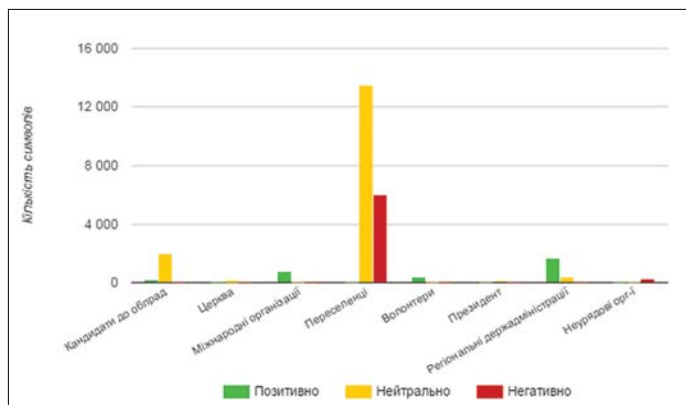
Діаграма 6. Частка матеріалів в усіх виданнях-об'єктах моніторингу, присвячених різним темам у рамках загальної тематики ВПО.

Щодо проаналізованих суб'єктів, домінувало висвітлення саме ВПО (84,8% від загального обсягу тематики ВПО), за ними – регіональні державні адміністрації (8,9%). >>

Діаграма 7. Частка матеріалів в усіх виданнях вибірки моніторингу, присвячених різним суб'єктам у рамках загальної тематики ВПО.

Щодо тональності, видання-об'єкти моніторингу представляли ВПО виключно у нейтральній та негативній манері. Деякі негативні репортажі також про НДО. Проте інші питання, у рамках загальної теми ВПО, були представлені у позитивному та нейтральному забарвленні.

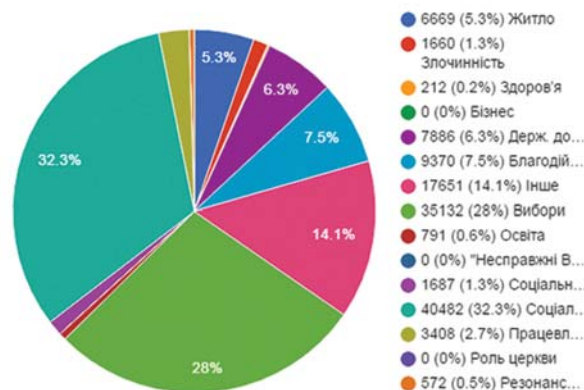
Діаграма 8. Дані про емоційний відтінок, з яким представлялися суб'єкти дослідження, в рамках загальної тематики ВПО в усіх друкованих виданнях-об'єктах моніторингу.

3.3 ОНЛАЙН-МЕДІА

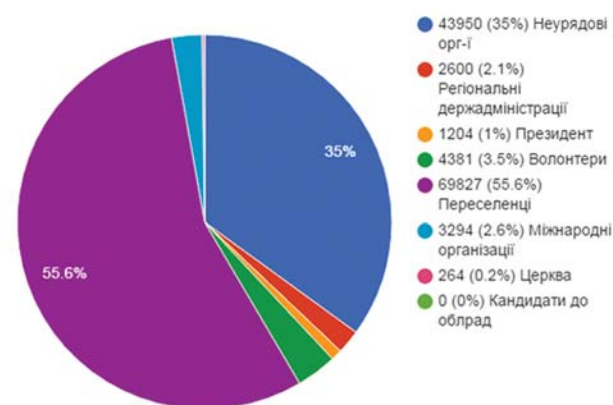
Онлайн-медіа, які стали об'єктами моніторингу, приділили темі ВПО в сукупності 141 602 знаків (біля 78,5 стандартних сторінок формату А4).

Загалом найбільш значна увага в онлайн-медіа приділялася таким питанням: соціальна адаптація і життя у громаді (32,3% від загального обсягу), права ВПО на голосування (28%), державна допомога (6,3%), працевлаштування (2,7%) і житло (5,3%).

З обсягу досліджених суб'єктів, самі ВПО отримали найбільшу частку висвітлення (55,2% загального обсягу матеріалів з тематики ВПО), за ними – НДО (35%), волонтери (3,5%) та міжнародні організації (2,6%).

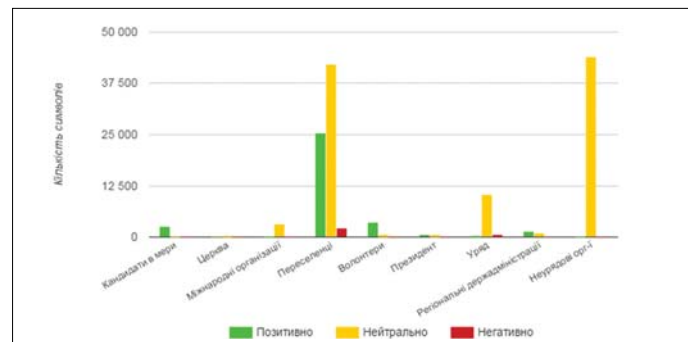

Діаграма 9. Частки різних тем у рамках загальної тематики ВПО в усіх онлайн-медіа - об'єктах моніторингу.

Діаграма 10. Розподіл уваги до суб'єктів дослідження, у рамках загальної тематики ВПО в усіх онлайн-медіа – об'єктах моніторингу.

У публікаціях онлайн-медіа стосовно власне ВПО превалювала нейтральна і позитивна тональність із певною часткою негативних репортажів. Емоційне забарвлення інших суб'єктів було майже повністю нейтральним або позитивним.

Діаграма 11. Дані про емоційний відтінок, з яким презентувалися теми дослідження, в рамках загальної тематики ВПО в усіх онлайн медіа-об'єктах моніторингу.>>>

4. ЯКІСНИЙ АНАЛІЗ

Попередні висновки показали, що проблеми ВПО було висвітлено в обмеженому обсязі у ЗМІ південних областей. Частіше про них йшлося у ЗМІ Криму, а також у внутрішньо переміщених ЗМІ з Кримського півострова. Однак у цілому був очевидним брак аналітичних великомасштабних матеріалів.

Проте було декілька прикладів якісного висвітлювання тем, пов'язаних із ВПО.

Розташований у Криму онлайн-канал «АТР ТБ» майже в кожному випуску новин інформував свою аудиторію про громадську блокаду Криму³. Однак проблемам ВПО присвячувалися нечасті матеріали. Добрим прикладом був репортаж про українську жінку-патріотку, вчительку з Євпаторії, яка переїхала до Києва (9 жовтня 2015р.) Хоча термін ВПО не використовувався, репортаж ясно давав зрозуміти, що жінка була вимушена покинути півострів. Миколаївські канали також продемонстрували деякі добрі приклади олюднення у своїх трансляціях. Канали присвятили свої репортажі про ВПО проблемам із житлом, включивши точки зору та коментарі переселенців. Миколаївська обласна державна телерадіокомпанія випустила в ефір репортаж про ВПО з анексованого Криму «Крим. Повернення до дому» (8 жовтня), присвячений молодому чоловіку, який працює першим актором у Миколаївському державному обласному театрі ляльок. Репортаж розповідає про його долю та життєві труднощі після переїзду з Криму.

Миколаївський телерадіоканал «Март» 16 жовтня повідомив про проєкт, який підтримується ЄС, «Нові можливості для житла, освіти і пра-

цєвлаштування для ВПО в Миколаєві». Загальний бюджет грантового проєкту складає 265000 Євро. Проєкт повинен бути втілений місцевою владою Миколаєва. Проєкт передбачає забезпечення допомоги з ремонтом у гуртожитках, де ВПО будуть мешкати, а також дитячі садочки для дітей ВПО, придбання одягу, білизни та інших предметів першої потреби. Окрім цього проєкт націлений на організацію безперервного процесу дошкільного і шкільного навчання дітей ВПО, він є інструментом психологічної адаптації ВПО до нового життя та організації центра соціальної і економічної підтримки. У місцевих газетах Миколаєва «Николаевские Новости», «Вечерний Николаев» і «Южная Правда» цей проєкт було презентовано навіть ще ширше.

11 жовтня Миколаївська обласна державна телерадіостанція в телевізійній програмі під назвою «Ставлячи крапки над і» показала дослідницький репортаж. Вся історія була призначена проблемам ВПО, зокрема, кільком родинам ВПО, що жили у санаторії і зіткнулися з житловою проблемою. Виявилось, що місцева школа є власником цього санаторію; його керівництво вимагало оплати за використання приміщення. Однак ВПО вважали рахунки дуже великими і відмовлялися платити, незважаючи на те, що вони не мали змоги переїхати в інше житло.

Подібним чином веб-сайти Одеси також містили окремі приклади розслідувань щодо проблем ВПО, насамперед із житлом. 20 жовтня www.reporter.com.ua розмістив матеріал під назвою «Об'єм води в Одесі для ВПО-інвалідів з зони АТО буде зменшено». Репортаж розповідав про проблеми ВПО, розташованих у санаторії Куяльники, керівництво якого намагалися позбавити їх права користуватися гарячою водою. Тональність репортажу була нейтральною, і автор уникнув сенсацій-

ності. Висвітлена ситуація намагалася показати проблеми ВПО з орендою, оскільки вартість житла повинна сплачуватися з Резервного фонду України. Однак з боку уряду не було реакції на цю проблему, і сайт зробив спробу прояснити ситуацію.

Журналісти газети «Міг» із Запоріжжя продемонстрували ознаки якісного репортажу у висвітлюванні проблем ВПО, все ж таки вони іноді необґрунтовано використовували термінологію, плутаючи «ВПО» з «біженець» або «тимчасовий мігрант». 22 жовтня в газеті «Міг» згадувалися ВПО. Це був репортаж щодо проблеми житла, який заслуговує на увагу. В ньому йшлося про багатодітну сім'ю, яка була вимушена бігти з Донецька після того, як їх дім розбомбили. Вони переїхали до 4-х кімнатної квартири, а пізніше ним було надано 47000 гривень (1900 Євро) на її облаштування. Однак журналіст не відкрив, хто надав послуги з ремонту і забезпечив гроші на облаштування.

Інші запорізькі ЗМІ «ТБ-5» і Запорізька обласна телерадіостанція присвятили найбільшу частину новинних випусків про ВПО на висвітлення проблем соціальної адаптації. В Запоріжжі проводяться тренінги для учасників антитерористичної операції і ВПО, а також зайняття з арт-терапії для дітей ВПО. ЗМІ спробували наголосити той факт, що ВПО часто не можуть самостійно подолати психологічні і адаптаційні бар'єри. Беручи активну участь у тренінгу, журналісти не тільки інформували про нього, але й шукали допомоги – такий підхід допоміг виявити волонтерів-психологів для надання професійної допомоги ВПО.

Проте моніторинг виявив різні проблематичні репортажі і тенденції.

Дуже часто ВПО тільки згадувалися на фоні інших тем, або в контексті інших проблем. Одеський телеканал «Перший міський» у своєму інформаційному повідомленні від 10 жовтня випустив три репортажі про кримських воєнних моряків, які переїхали до Одеської області. Телеканал показав повсякденне життя цих моряків, їхній барак, щоденні обов'язки, включаючи харчування та тренування. Репортаж містив коментарі моряків і психологів, які з ними працювали. Інші два випуски, які цей канал транслював, можна назвати одним словом «спогади». Ті 14 секунд (11 та 3) було втрачено у загальному випуску новин. Перший репортаж (10 жовтня) розповідав про надання присяги морськими курсантами, і в своїй розповіді журналіст згадав про морське училище торгового флоту, що переїхало до Одеси з Криму. Разом з роз'ясненням місця його розташування тривалість репортажу була 11 секунд. Третій репортаж не був безпосередньо пов'язаний з ВПО, оскільки він сповідав про відкриття дитячого садочку в Одесі. У цьому репортажі однак лише згадується, що ВПО також повинні стояти в черзі, щоб записати до садочка своїх дітей. На основі такого репортажу дуже важко робити висновки про його аналітичні або дослідницькі властивості.

Газета «Вечірня Одеса» 6 жовтня випустила статтю під назвою «Талони для ВПО» про гуманітарну допомогу датського Червоного Хреста. Однак повідомлення було малозмістовним, суто статистичним, без чіткої згадки про ВПО.

THOMSON FOUNDATION / OLENA SABOVNIK

Певна кількість ВПО повертаються додому в Донецьку і Луганську області, з цієї причини місцеві ЗМІ не приділяють їм так багато уваги, як це було минулого року.

Іншим прикладом побіжного згадування про ВПО був матеріал Херсонської обласної телерадіостанції «Скіфія», яка приділила 21 секунду у вечірніх випусках новин протягом періоду з 1 по 23 жовтня для коментарів про ВПО (15 жовтня). Репортаж був про інноваційний проект в одній із лікарень, зокрема – встановлення сонячних панелей. ВПО були згадані як мешканці лікарні разом з іншими (лікарня надала їм приміщення для проживання). Такий репортаж не може вважатися таким, що розкриває проблеми, з якими зіштовхуються ВПО.

Також ВПО були лише згадані у контексті виборів (10 жовтня). Хоча матеріал херсонської газети «Гривня» (під назвою «Гібридна «Вона»: стережіться данайців») про війну і передвиборні методи різних партій, у ньому лише одне згадування про ВПО: «Поки війна затихла, нові хвили мобілізації призупинено, і 1,5 мільйонів ВПО потрохи повертаються додому; Правий сектор в Україні копає внутрішню діру в мирному процесі».

Як свідчать отримані дані, ВПО було презентовано в обмежений спосіб також в онлайн-медіа Херсона. Рівень інформації не був достатньо зрозумілим для читача, щоб осягнути проблеми ВПО: житло, працевлаштування і соціальна адаптація. Такі матеріали не допомагають покращити розуміння, наскільки внутрішнє переміщення вплинуло на життя постійних жителів.

ЗМІ Запоріжжя мали тенденцію надавати менше уваги повідомленням про проблеми ВПО, такі матеріали були рідкісними, часто як елемент інших тем, таких як вибори або війна. Окрім цього, певна кількість ВПО повертаються додому в Донецьку і Луганську області, з цієї причини місцеві ЗМІ не приділяють їм так багато уваги, як це було минулого року. >>

Команда моніторингу також зафіксувала випадки мови ворожнечі. Запорізька газета «Субота Плюс» згадала ВПО у трьох репортажах (1, 15-16 жовтня). Репортаж від 1 жовтня заслуговує на особливу увагу, оскільки він закликав до створення негативного сприйняття ВПО. Сам заголовок «Біженці з Донбасу готові розірвати один одного на шматки заради гуманітарної допомоги» стверджує, що ВПО монстри. Автор опустився до відкритої маніпуляції, що шкодить як ВПО, так і людям навколо них. У матеріалі він часто звертається до мови ворожнечі, нетерпіння та лихослів'я, посилаючись на користувача Facebook, про якого відоме тільки його ім'я. Прикладами використаної мови: «розірвати один одного на шматки заради гуманітарної допомоги», «я не збираюся захищати тих дівок (про жінок)...», «...тоді я сказав їй: «...вдар це ножем!», «...коли ці маргінальні сучі сини оселяються прямо перед моїм носом, я протестую». Автор звинувачує ВПО у збільшенні рівня злочинності в Комунарському районі Запоріжжя, не наводячи читачеві ніяких конкретних фактів, посилаючись на спогади місцевої жительки та міліцейські джерела.

Рівень інформації не був достатньо зрозумілим для читача, щоб осягнути проблеми ВПО: житло, працевлаштування і соціальна адаптація. Такі матеріали не допомагають покращити розуміння, наскільки внутрішнє переміщення вплинуло на життя постійних жителів.

Взагалі онлайн-медіа Миколаєва надавала своїм читачам інформацію, якій часто бракувало балансу, а походження джерел не завжди перевірялося. Медіа визначало проблеми ВПО, але рідко намагалося звернутися до них. Самі репортажі були нейтральними та фактичними, однак на ВПО ніколи не посилалися, як і на інші альтернативні джерела інформації, в порівнянні з стандартним посиланням на офіційні заяви. Журналісти розуміють різницю між «ВПО» і «біженець», дотримуються коректної термінології, однак більшість репортажів – не оригінальні авторські публікації, а продукти ререйтингу. Водночас зафіксовано випадок, коли зображення ВПО було зневажливим у заголовку випуску новин: «Мешканців примусили принести іншу довідку – «безпритульний».

Сам заголовок «Біженці з Донбасу готові розірвати один одного на шматки заради гуманітарної допомоги» стверджує, що ВПО монстри.

Так само 7 жовтня одеський сайт www.dumskaya.net у своєму повідомленні під заголовком: «В Одесі ВПО забезпечили медичною допомогою на рівних умовах із місцевими» інформує своїх читачів про якість лікування, яке надається ВПО в санаторії «Куюльник». Стверджується, що внутрішньо переміщені особи не відчувають ніякої дискримінації та ніякого порушення їхніх прав, оскільки співробітники санаторію надають вчасну і якісну допомогу. Проте репортаж був очевидно однобічним, оскільки коментарів та точок зору ВПО не було, зокрема таких, хто вже отримав допомогу⁴. ●

¹ <https://freedomhouse.org/report/special-reports/human-rights-abuses-rus-sian-occupied-crimea#.vkh4x9bjbsw>

² FOLLOWING THEIR CLOSURE, ATR TV CHANNEL AS WELL QHA NEWS AGENCY TRANSFORMED THEIR ACTIVITIES INTO ONLINE CONTENT, NOW AVAILABLE AT [HTTP://ATR.UA](http://atr.ua) AND AT [HTTP://QHA.COM.UA](http://qha.com.ua)

³ UKRAINIAN ACTIVISTS AND TATARS ARE TRYING TO PREVENT FOOD AND OTHER COMMODITIES THAT THEY CONSIDER OF HIGHER QUALITY AND CHEAPER, TO REACH CRIMEA BY BLOCKING THE ROADS

⁴ AVAILABLE AT [HTTP://DUMSKAYA.NET/NEWS/VYNUGDENNYM-PERESELEN-CAM-V-ODESSE-OKAZYVAYUT-MED-051118/](http://dumskaya.net/news/vynugdenym-pereselelen-cam-v-odesse-okazyvayut-med-051118/).